

22.86x18.73	1	3	עמוד	3	חותרת	המבשר -	06/11/2013	39544525-7
שמואל נאמן מוסד למחקר מדיניות לאומית בטכניו - 85300								

דו"ח מיוחד של המשרד להגנת הסביבה:

שינויי האקלים עלולים לגרום לעליית מפלס הים ולסכן מיליוני ישראלים

מאת חיים מרגליות

בעקבות מכות חום והתייבשות. הדו"ח מתריע מפני גלי חום דומים שיפקדו את ישראל. בנוסף, עליית הטמפרטורה תביא להגעה של מינים פולשים ובעיקר מזיקים, כגון יתושים, שעלולים לגרום להתפרצות מלריה ומחלות מעיים. כיום אין כל מערכת שבדוקת בזמן אמת נתונים על תחלואה ותמותה שמקורה באירועי חום או קור קיצוניים לפי רשויות מקומיות. הדו"ח מציע להגדיל את ההצללה באזורים בהם ישנם הרבה הולכי רגל בערים, לוודא שכל מוסדות הציבור ממוזגים ומאווררים וכי יינתנו אזהרות לציבור מפני גלי קור או חום קיצוניים.

כזכור, המשרד להגנת הסביבה הפעיל תכנית מענקים אשר מפחיתה את פליטות גזי החממה, הנחשבים בין הגורמים להתחממות כדור הארץ. המשרד העניק תמיכות כספיות לפרויקטים ועסקים שונים בין 2011-2012 בסך כ-106 מיליון ש"ח. אלה חולקו ל-208 פרויקטים מוצלחים, ביניהם: שדרוג מערכות מיזוג של בתי חולים ומלונות, התקנת תאורה חכמה והסכנת ברשויות מקומיות, החלפת קטנועים של רשת מסעדות המבורגרים, החלפת דוודים והקמת מערכות סולאריות ועוד. עם זאת, בדינוי התקציב האחרון משרד האוצר החליט לבטל כליל את כל התכנית. מרכז הידע להיערכות לשינויי אקלים שהכין את הדו"ח לבקשת המשרד להגנת הסביבה הוקם על ידי המשרד באוניברסיטת חיפה. במרכז שותפים חוקרים מאוניברסיטת חיפה, תל אביב, הטכניון ומוסד שמואל נאמן.

שימוש במי קולחים בכיבוי אש ובנקינת הרחובות, איסוף מי הגשם מהגגות וניצולם לצורך גינון או להחדרתם למי התהום, לחדש את ההסברה על הסכנון במים ובעיקר בבתי הספר, לדאוג להעברת הודעות סלולריות לצרכנים על חשש לנזילות בצנרת ביתם ועוד. הדו"ח ממליץ כי מוסדות המדינה יעניקו תמריצים לעידוד הבניה הירוקה. בניה ירוקה למגורים על פי התקן חוסכת כ-30% מצריכת החשמל בדירה ממוצעת וכ-10% מצריכת המים. בקיץ 2003 גל חום שפקד את אירופה גבה עשרות אלפי מקרי מוות

מחסומים לעצירת שטפונות בעת סופה ולהגדיל את קוטר צנרות הניקוז על מנת שיוכלו להתמודד עם כמויות מים גדולות בזמנים קצרים. על פי המומחים אשר כתבו את הדו"ח, עבור כל דולר שיושקע בהיערכות להצפות, ייחסכו 8 דולר בשיקום הנזקים ובפיצויים. עוד מתריע הדו"ח ממהסור המור במי שתייה וקובע כי שינויי האקלים ועליית הטמפרטורות יביאו לצמצום אירועי הגשם שניתן לנצל לטובת הגדלת היקף מי התהום. במקביל, גידול האוכלוסין והחום יביאו לעליית הביקוש למים. הדו"ח מציע לבחון

פרטורות ובכך יצמצמו ואף ימנעו את הנזק הצפוי. לראשונה בישראל, הדו"ח משרטט מפות אשר מגדירות אזורי סיכון להצפות ומתארות בריוק של רחובות לאן יגיע מפלס פני הים ובאיזה יישובים יפגעו הצפות נחלים. תל אביב, עכו, חיפה, בת ים ורשויות מקומיות נוספות השוכות לצד החוף נמצאות בסכנה מעליית מפלס הים. כ-2.5 מיליון בני אדם נמצאים בסיכון גבוה עקב מגוריהם באזורים המועדים. בנוסף, הצפות נחלים עלולות לסכן במידה גבוהה כ-2.8 מיליון ישראלים. הדו"ח ממליץ להקים

דו"ח מיוחד של המשרד להגנת הסביבה מתריע מפני סכנות שינויי האקלים על ישראל. בין הסכנות: עליית מפלס פני הים שתשפיע על תל אביב, חיפה, הקריות, בת ים וערים נוספות, מכות חום שיביאו למוות, התפרצות מחלות, מחסור במי שתייה, שריפות יער ועוד. מנכ"ל המשרד להגנת הסביבה יעמוד בראש ועדה בהשתתפות משרדי ממשלה נוספים שתוביל את היערכות המדינה לשינויי האקלים.

הדו"ח מתריע כי שינויי האקלים עלולים לפגוע באופן קשה בלמעלה מחמישה מיליון ישראלים באמצעות עליית מפלס פני הים והצפות נחלים בלבד. עוד מתריע הדו"ח מפני התפצרות מחלות המועברות ע"י מזיקים שתפוצתם עולה ככל שחם יותר, כגון יתושים ומזיקים נוספים. הדו"ח מזוהר כי על מערכת הבריאות להיערך לאירועי מכות חום שעלולות לגרום למוות. בנוסף, בשל עליית החום וגידול האוכלוסין, יגבר הביקוש למים בעוד שמלאי המים באקוויפר ילך ויקטן.

לאור ההשפעות האפשריות המי תוארות בדו"ח, הורה השר להגנת הסביבה, ח"כ עמיר פרץ, לכנס בהקדם ועדה בין-משרדית שבראשה יעמוד מנכ"ל המשרד להגנת הסביבה, דוד לפלר. בוועדה יהיו נציגים בכירים מ-16 משרדי הממשלה הרלוונטיים, כגון משרד הבריאות, משרד הבטחון ומשרד השיכון והבינוי, אשר יקבעו דרכים להיערך לשינויי האקלים ועליית הטמ